

Ab-ı Hayat Kavramı

Ab-ı hayat veya *ayn'ül-hayat* deyimi, edebiyatımızda çok önemli bir manaya sahip bir kavramdır. Bu kavramı bugünkü Türkçeye çevirirsek, ebedî hayat suyu veya ebediyet çeşmesi manasına gelir. Modern Türkçede deyim olarak bunun ismi “*bengisu*” kelimesidir. *Ben*, organizma ve canlı nokta manasına geliyor; *gi* edatı katmerli olma manasını veriyor. Su da bildiğimiz malum kelimedir. Evet, canlılık çok yüksek derecede organize olmayı gerektiren bir olgudur. Hayat kelimesi etimolojik manasıyla hareketli ve kıvrak olgu demektir. Demek yaşamak ve canlılık, şu iki ayak üzere duruyor: Organize olmak ve hareket etmek. Organize olmak ilim ve birliğin tecellisidir;¹ hareket ise, kudretin tecellisidir. Canlı ve hareketli organizmaların kendini yenilemesi ise, iradenin bir tecellisi olan ruh ile oluyor.² Bu üç nitelik, Kur'anın en başta gelen temel kavramlarıdır. Modern tabir ile bu üç gerçeği enerji, yazılım ve gelişme süreci ile ifade edebiliriz.

Ansiklopedik manasıyla *ab-ı hayat*, insanı ebediyen yaşatan bir su demektir. Bu önemli manasıyla bu kavramı tam anlamamız için zincirleme olarak 12 basamak bilgiyi elde etmemiz gerekiyor; şöyle ki:

1) Sembol ilminde altın maddi refahı, gücü, güneşi ve eti temsil eder. Gümüş ise maneviyatı, soyut değerleri, ilmi, ayı ve kemikleri temsil eder. Cennet ve diriliş cismanî olacağından Kur'anda yedi yerde cennet nimeti olarak altına dikkat çekilmiştir. Sadece insan suresinde, peş peşe gelen üç ayette cennetteki gümüşe vurgu yapılmıştır. Ki; rivayete göre bu sure, *şah-ı velayet* olan Hz. Ali hakkında nazil olmuştur. Evet, altın risaletin ve hilafetin sembolüdür; gümüş ise velayet, ilim ve bilincin sembolüdür.³

Mısır hanedanlarının bütün firavunları tabutlarını altından yaparken; hem kral, hem din adamı olan son dönem firavunlarından biri, tabutunu çok işlenmiş bir şekilde gümüşten yaptırmıştır. Dinde altın takının erkeklere yasak edilmesinin sebebi olarak ekonomik yönüne ilaveten bu ontolojik boyut da söz konusudur.

2) Sembol ve arketip olarak rüya ilminde saç maddi bilimleri, et maddi dünya hayatını, kemik ise maneviyatı ve asıl varlığı temsil eder.⁴ Hatta Farsçada *hesti* kelimesi hem varlık hem de kemik manasına gelir. Nakşîlerin *terk-i hesti*, deyimleri meşhurdur. Ölümlerin kemiklerinin muhafazası da bu evrensel manadan kaynaklanıyor. Ortopedi ve Pediatri kelimelerinde de ortak bir nokta var; çocuk hayatın temeli olduğu gibi, kemik de bedeninin esasıdır. Ortopedi kemik düzenleme ilmi manasında iken Pediatri çocuk sağlığı bilimi demektir.

¹ Hayat bir cilve-i vahdettir. (29. Söz)

² Ruh, bir program ve yazılımdır. Başka bir tabir ile zaman içinde oluşan mukadderattır.

³ 4. Lem'aya bakabilirsiniz.

⁴ Meryem suresinin ilk 12 ayeti üzerine yazdığımız tefsire bakabilirsiniz.

3) Bu evrensel ikili yapının başka bir boyutu da *doğu ve batı* kavramlarıdır. Bu manasıyla doğu dünya demektir. Varlık ve canlılar, zaman üstünden dünyaya yani bu görünen maddi âleme doğuyorlar. Gelişikten ve mukadderat-ı hayatını yazdıktan sonra ahiret ve gayb âlemine batıyorlar. Eski tasavvuf literatüründe bu iki boyut *cabilika ve cabilisa* ile ifade edilmişlerdir. Farsça olan bu iki kelime, alacalı varlık kazanma yeri ki, bu yer dünyadır. Ve ebedî hayat yeri ki, bu da ahirettir. *Ca* yer demek; *bilik veya belek* alacalı demektir. *Bilis* kelimesi ise, gerçek yerleşme yeri manasına gelir. Fakat ruhlar âlemi zaman-üstü olduğundan bazı sofiler, cabilisayı cabilikadan önce zikretmişler. Filibeli Ahmed Hilmi Bey, *Amak-ı Hayal* kitabında bunun doğru sırasını ve yanlışın neden kaynaklandığını gösteriyor.

Ab-ı Hayat veya ebediyet çeşmesi, batı tarafında, karanlıklar içindedir. şeklindeki mitolojik bilgi, Ortaçağ Avrupa insanlarını Amerika kıtasını keşfetmeye vardırırmıştır. Gerçi onlar bu yanlış bilgi ile ebediyeti bulamadılar; fakat Amerika'nın keşfi ile Avrupa'nın ömrü uzamış oldu.

Bu mitolojik bilginin asıl, doğru manası şudur: Batı tarafı, asıl varlık ve öz bilinç yurdu olan metafizik âlem demektir. Karanlık da yoğun ve görünmez bilincin ifadesidir. Evet, yokluk da karanlık ile ifade edilir. Fakat bu iki kavram arasında sonsuz bir fark var; biri iman ve sonsuzluk bilincinin ifadesidir. Ki sonra, kudret ve hayat ile aydınlatılıyor. Diğeri de yokluk ve azap ifadesidir ki; daha sonra ateş ile varlığa dönüştürülüyor.

4) Bu ikili yapının başka bir ifadesi de, fani bedeni, nefsi ve data bilgileri temsil eden toprak (kara) ile; bilinci, soyutu ve sonsuzluğu temsil eden su (deniz) deyimleridir. Rivayette var ki; Hızır karadan sorumludur; İlyas da denizden sorumludur. Evet, bu iki isim yani Hızır ve İlyas, ebediyet ve ölümsüzlüğün başka ifadeleridirler. Hızır kelimesinin etimolojik manası yeşillik ve ekosistem demektir. Sayısal değeri 1600'dür. Büyük ihtimalle Hicri olarak bu tarihte ekolojik bir felaket olacaktır. İlyas ise *İlahî ve ruhanî adam* demektir. *İl* kelimesi Allah demektir; *yas* eki ile beraber İlahî adam manasına gelir. Sayısal değeri 101 veya 111'dir. Ki, hem ulûhiyet kökü itibari ile hem bu sayısal değeri ile hem de suyu ve denizi temsil etme yönüyle sonsuzluk ve ebedilik manasını verir. İnsanlar çoğunlukla dünya hayatını ve maddi nimetleri istediklerinden genelde Hızır'ı bulma beklentisi içindedirler. Fakat ruhanî insanlar özellikle ruhanî Hıristiyanlar, İlya(s)'ı bulmak istiyorlar.

Allah'ın arşı demek olan sonsuz varlık sistemini dört kuvvet (melek ve kollektif arketip varlık) taşır. diye bir rivayet var. Bunlar öz manalarıyla ekosistem, bilişim-bilgi, din (logos, evrensel akıl) ve ruh (bilinç ve öz) kavramlarıdır. Melek isimleri olarak Mikail ekosistemi, Cebrail bilişimi, İsrail dini ve yargıyı, Azrail de bilinç ve ruhu temsil eder. Mikail Allah'ın çobanı, Cebrail Allah'ın iletişimcisi, İsrail Allah'ın yargıyı, Azrail de Allah namına ruhu ve varlığın bilincini muhafaza eden memur demektir. Bu evrensel ontolojik hakikatin başka bir boyutu da ölümsüzlük sembolü olan dört peygamber ile ifade edilmişlerdir: *Hızır*, ekosistemi, *İlyas* ruh ve bilinci, *İsa* din ve yargıyı, *İdris* de ilim ve dersi temsil ediyor.

İşte bakın, dini bilgilerin en ufak detaylarının dahi nasıl sonsuz ve evrensel olduklarını görün. Materyalizmin bu değerlere karşı ne kadar cılız kaldığını anlayın. "*Kıyamet günü Allah'ın*

arşını sekiz melek taşıyacaklar.” (69/17) mealindeki ayet, bu 4+4 hakikate işaret olabilir. Çünkü kıyamet çok büyük değişim ve dönüşümler demektir.

5) Bilgi datadır; daha çok biyolojik hayatta ve bilgi işlem sistemlerinde geçerlidir. Bilinç demek olan şuur ise, daha ince ve hassas şeyleri algılayan duygular boyutu demektir. Bilgiye aklı veri desek; şuur, kalbî veri olarak kabul ederiz. Bilgi kayıt ve muhafaza edilmek ister. Şuur ise zaten gerçek varlık olduğundan ve daha çok soyut olarak bulunduğu kayda ve hıfza ihtiyacı yoktur. Mesela *iman, şükür, ihlâs* gibi soyut değerler, ilim ve delil desteğini almakla beraber, insanın derin sonsuz bilinç ve şuuruyla gerçekleşiyorlar. Demek insan bu gibi konularda varlıklı olduğu kadar hayatı, ebediyeti ve ölümsüzlüğü kazanıyor.

Bilgi datadır, sınırlıdır; toprak gibidir, her keseye girmez. Bilinç ve şuur ise su gibidir. Hem topraktan daha çoktur, hem de her şeyin içine nüfuz eder. *“Kâinatımız yaratılmadan önce Allah’ın egemenliği su üzere idi.”* mealindeki ayet ve hadis meşhurdur. (12/7)

Kâfirlerin “Her şey kayıp ve ziyan oluyor” olan karanlık ve kötümser düşüncelerine mukabil Kur’an *“Küçük-büyük her şey kitab-ı mübinde dijital veri olarak mevcuttur. Ve her şey sonsuz bir bilinç olarak imam-ı mübinde muhafaza ediliyor.”* diye bu ilmî iki gerçeği göstererek insanlığın varlığını kemiren korku ve üzüntüye son verir. Ayette (36/12) geçen *ihsa* kelimesi sadece saymak manasında değil de sermaye, imkân ve bilgi olarak elde tutma manasına gelir. (Müfredat)

Evet, iman emniyet kökünden gelir. Din, bilinçli ve dengeli düzen demektir. İslam, sonsuz barış ve birlik demektir. Bu ve benzeri dinî kavramlar birer ebediyet çeşmesidirler. Demek eğer insan sonsuz varlıklar içinde kendini emniyette hissetmiyorsa, bilinçli düzenin gerektirdiği sorumluluğu taşıyamıyorsa, kendisiyle ve varlıklarla barışık değilse, o insan dipsiz bir karanlık içinde yok olmaya mahkûmdur.

6) Şekil ve biçimi olan her varlık bir datadır. Bedenimizdeki genler ve hücreler gibi.. Buna mukabil; her konum, her sıralanış, her element, her parçacık, her frekans bir şuur ve bilinçtir. Mesela, DNA’daki sonsuz bilinçli dizilişe ilaveten atomlar arasındaki boşluklar dahi bir bilinç ve komuturlar. Bilgi sistematğine dinî literatürde *kitab-ı mübin* (yasal ve görünen kanunlar defteri) denilir. Sonsuz bilinç ifade eden ikinci şıkkın ismi ise *imam-ı mübindir*. Bu kelime açık ve özel komut rehberi demektir. İmam-ı mübin ilim ve irade defteri gibi ise, kitab-ı mübin enerji yasaları manasına gelir; kitap yasa ve düzen demektir. Bu takdirde kitab-ı mübin daha çok bu görünen dünya hayatına bakar. İmam-ı mübin ise, sonsuzluğu ve ebediyeti temsil eder. Daha çok iradeyi ve iradenin ölümsüz bir dosyacığı olan ruhu temsil eder.

Darwin bedeni gördü. DNA’daki sonsuz bilinci göremedi; işi materyalize etti. Freud, insanın o sonsuz bilinç alemini, kör ve kaba libido enerjisinden ibaret bildi.. Her ikisi de ebediyet açısından yok olup gittiler. Hâlbuki Darwin, beden yanında o sonsuz yazılımı⁵ ve Freud insanın dipsiz bilincini görebilseydi, buluşları onlar için ebediyet suyu olurdu. Fakat onların zamanında DNA, ikili sisteme dayalı olan yazılım ve holografik hafıza gibi gerçekler

⁵ DNA 1953’te bulundu. 2006’da ancak insanın genel genomu netleştirildi.

bilinmiyordu.. Evet, Freud ruhun derinliklerini keşfettikçe bizzat hayatında üç kere görüş değiştirmiştir.

7) Varlık, realite ve bunların temel bir özelliği olan sonsuzluk ve soyutluk, kâinatın tümünde görünüyor ve hissediliyor. Eğer var etmede bu iki özellik olmasaydı, insanlar da bir şeyler yaratabilirdi. Varlığın ve kâinatın bu sonsuzluk boyutuna Besmeledeki *Allah* ismi bakıyor. Allah kelimesi, özel isim olmakla beraber, etimolojik olarak sadece kendisi tapılmaya layık olan varlık demektir. Evet, Kur'an sınırlı ve somut nesnelere tapmayı putperestlik olarak görüyor.

Ve yeryüzünde özellikle ekolojik ve beslenme zincirinde sonsuz manasıyla rızık, hayat ve bilinç tecellisi görünüyor. Buna da Besmeledeki *Rahman* ismi bakıyor. Ve sonsuz hakikatin iki ifadesi olan bu iki boyuta ancak *Bismi*'deki iki ince araç ile çıkabilir. *Bi* nedensellik ve soyutluk ifadesidir; daha çok Allah ismine bakar. *İsim* ise nasıllık ve bilimsellik ismidir; daha çok rahmaniyete bakar.

Ve eğer insan bu iki yönde sıkışırsa, çaresiz kalırsa *Rahim* ismi imdada gelir. Rahim, olağanüstü inayet, yardım ve ekstra müdahale manası yanında, rahmet manasıyla başarı, somut hayat ve nimet manasını verir. Ki bu üçüncü aşama yani rahimiyet daha çok insanda tecelli eder. Bu tecelli de iki şekilde gerçekleşir. Biri mucize, inayet ve ekstra İlahî müdahale ile.. Diğeri, madde ve manayı, dünya ve ahireti, ulûhiyet ve rahmaniyeti birleştirmek demek olan İslam ve tevhid ile gerçekleşir. Bu ikinci yön daha büyük bir mucize teşkil eder. Peygamberlerin çoğu özel inayet ve mucizelerle başarı sağlarken, Hz. İbrahim ve onun çağdaş bir örneği olan Hz. Muhammed bu ikinci şekildeki rahmet ve canlılığa mazhar olmakla büyük insan olmuşlardır. Biri Halilullah diğeri de Habibullah ismini almıştır. Rahim kelimesi 258 ediyor. İbrahim kelimesi de 258 ediyor.

Evet, insanlığın kanun ve maddi bilgiler yanında soyutu, sonsuzluğu ve manevi değerleri bilip yaşaması başlı başına bir mucizedir. Fakat her şeyi ille de mucize olarak görmek isteyen, kanun ve tabiat dünyasının bilgisini ihmal eden dindarlar ne kadar gerçeklikten kopuyorlarsa, hurafeci oluyorlarsa, maddeyi ve enerjiyi tek değer gören, sonsuz, manevi ve soyut bilinci görmeyen dinsizler de o kadar hurafecidirler; daha büyük çapta gerçeklik ve güzellikten nasipsizdirler. Ve eğer insanlık bu acı ve incitici kusurunu kapatabilse, ebediyet çeşmesini bulamasa da, rahmet ve başarı yağmurları ebediyen onun üstüne yağar.

“Demek bismillahirrahmanirrahim sahife-i âlemde (varlık kitabında) bir satır-ı nuranî teşkil eden üç sikke-i ehadiyetin (İlahî sonsuz yansımanın) kudsî bir ifadesidir; kuvvetli bir ipidir ve parlak bir hattıdır. Yani; bismillahirrahmanirrahim yukarıdan nüzul ile kâinatın meyvesi ve âlemin küçültülmüş bir kopyası olan insana ucu dayanıyor; ferşi arşa (maddeyi manaya) bağlar. İnsanî arşa çıkmaya bir yol olur.” (14. Lem'a)

Burada insanî arşın manası şudur: Besmele insanı ve insanın öz yapıları olan soyut değerleri teşkil ettiğinden insan besmele ile ebedileşir; sonsuzluğa bağlanır; sonsuz soyut değerleri kazanır. Onun için *“Besmele ile başlamayan her iş, bereketsiz ve yok olmaya mahkûmdur.”* denilmiştir. Evet, sonsuzluğa ve sonsuzluğun somut mekanizması olan dengeye dayanmayan ve İlahî sisteme entegre olmayan her şey, fena ve zeval kılıcına mahkûmdur.

8) Bu sonsuz bilincin ifadesi olan Kehf suresinin bir ayetinin tefsiri:

*“Bir vakit Musa (kanun ve düzen adamı) kendisinden güç aldığı hizmetçisine dedi ki: Ben madde ve mana denizlerinin birleştiği yere ulaşmadan hiç durmayacağım. Ya bu noktayı bulacağım veya yıllar boyunca yola devam edeceğim.”*⁶

“Musa ve hizmetçisi iki denizin birleştiği yere ulaşınca (biyolojik bilinçlerini temsil eden ve balık ile ifade edilen) bedenlerini unuttular. O beden de sosyal hayat denizi içinde kendine bir dehliz bulup gitti.”

Rivayette denilmiş ki; *“Musa ve hizmetçisi iki denizin birleştiği yere gelince, yemek için yanlarına aldıkları ölü balık üzerine ab-ı hayat çeşmesinden birkaç damla su düştü, balık da canlanıp denize doğru yol aldı.”*

Evet, madde ve mana, dünya ve ahiret, ruh ve beden, gayb ve şehadet denizlerinin birleşmesinden ve dengelenmesinden sonsuz bir bereket ve canlılık ortaya çıkar. İslam demek olan bu denge ve canlılık, hayat ve varoluş nehrinin en büyük mucizesidir.

Burada kıssadan hisse Musa, Hz. Muhammed'dir. Genç hizmetçi de Hz. Ali'dir. Bunlar ebediyet ve vücup kayasına dayandıklarında nefislerini unuttular. Bunun üzerine ölümsüz olan Hızır ile buluştular. Hızır ise iki temel niteliğe sahiptir: Harika bir başarı ve metafizik bir bilgi.. Evet, sonsuz bir gücü ve sonsuz bir bilinci içeren canlılıkta ve ekosistemde dar ve maddi bir güç, herhangi olumlu bir neticeye ve değişikliğe sebep olamaz. Evet, Hızır ile ifade edilen sonsuz eko bilinç olmadan hayat ve hayatın tenevvüü demek olan tekâmül, tahakkuk etmezdi; coğrafik yapılar bile olmazdı.

9) Birçok bilimsel, dinî ve sanat ekollerince gayet net olarak anlaşılmıştır ki; varlık, nimet, hayat ve gerçeklik sonsuzdurlar. Kötülük ve çirkinlik, sadece insanın yanlış düşüncesinden ve algı eksikliğinden kaynaklanıyor. Evet, varlık bütün güzel nimetleri içeren bir sofradır. Bütün güzel seslerle sonsuz bir mana ifade eden bir senfonidir. Sayısız güzellikler gösteren gayet şahane bir tablodur. Ebedi bilinç içeren bir cennettir. İşte bundan anlıyoruz ki; kim varlığın ve hayatın bu boyutlarını hissedip yaşasa o sonsuz ve ebedi bir yaşamı kazanır. Çünkü varlık ve hayat, bu dünya boyutunda imtihan ve gelişme için iki önemli özellik taşıyor: İmtihan riski ve diyalektik sürecin sıcaklığı.. Demek eğer insan, iman ile bu riski kazanırsa ve bilgi ile o diyalektik süreci sabrederek geçerse, ifade edilmeyecek kadar bu dünyadan çok daha güzel olan cennete ve bilinç ile dolu başka âlemlere geçer. Hadiste bu geçiş şöyle ifade edilmiştir: *“Cennet; ne göz görmüş, ne kulak işitmiş, ne de insan hayaline gelmiş bir şeydir.”* Yani sonsuz bir güzellik ve nimettir.

23. Söz'de de dünyanın bu temel iki özelliği olan risk ve diyalektik yöne işaretten *“Dünyadan ahirete sadece iki şey gidiyor: a) İman.. b) İlim..”* deniliyor. İman, riski yenmeye ve imtihanı

⁶ İki deniz manasına gelen kelimenin sayısal değeri 270'dir. Ashab-ı Kehfe de ölümsüzlük veren mağaranın (bilinç kehfinin) çukuru manasına gelen *“fi fecvetin minh”* deyiminin sayısal değeri 279'dur. Ve yıllar boyunca yürüyeceğim, deyimindeki yıllar kelimesinin değeri 111'dir. Yürüyeceğim manasındaki *“emdiye”* kelimesinin değeri ile beraber 962'dir. Bu sayı ise, Hz. Nuh'un, Hz. Musa'nın ve Hz. Muhammed'in devam edip yürüyen dönemlerinin ömrüdür. (Ankebut, 14)

kazanmaya bakıyor. İlim de diyalektik süreci verimli olarak kullanmaya bakıyor. Evet, iman; varlığı, hayatı ve güzelliklerini hak etme ve kendi ruhunda onları kabul edip kayıt etme ameliyesidir.. İnsan algısı sonsuz olmasa da riski içerdiğinden, bu sonsuz hayatı ve nimeti hak ettirir. Diyalektik sürecin terbiyesinden geçip, ilim ile ruhu ve kalbi zenginleştirmek ise, ilmin de iman gibi varlığı ve nimeti idrak etme aracı olduğunu gösterir. Demek kim sonsuzluk, güzellik, hayat ve ebediyet değerlerine inansa ve bilgi ile bu imanını tespit etse, o ebediyete ve hayat çeşmesine sahip olur. Çünkü “İman gerçekte var olan, fitri ve sonsuz bir realitenin ismi ve ifadesidir.” (24. Mektup)

Yani iman, sanal bir yanılgı değildir; kâinat kadar ve insanın doğal ve yanılma payı olmayan temel duyguları kadar kesin bir gerçektir.

İnandığı halde amel ve pratik olarak riske katılmayana ceza olarak o nimetlerden mahrumiyet verilir. Evet, nimetin kaybı nimetsizlikten daha çok acı verir. Kâinatı kaba kuru bir maddeden ibaret bilip manevi, soyut ve sonsuz değerlere inanmayan ise; hayatı ve varoluşu bir idam olarak gördüğünden o, ebediyen bu idam halini yaşayacaktır. Çünkü insan et ve kemikten ibaret değildir. İnsan; ruh, akıl ve kalp dosyalarına neleri kaydetse ve o kayıtları korusa onun varlığı, sermayesi ve hayatı o kadar olur.. (13. Söz)

Eğer insanın algıları bilfiil bu kâinat gerçeklerini tamamıyla içermese de, bin-niyet ve arzu tarzında bunların manevi sevabını ve özünü kazanabilir. İşte ibadet, zikir ve evrat dediğimiz gerçeklik daha çok bu boyutu içeriyor. Çünkü abd ve kul olan insan dosyası, sınırlı ve fani de olsa; ibadet, niyet ve ihlas ile varlık ve hayatın bu sonsuz sofrasına entegre olur, ihtiyacı kadar istifade eder. En azından kendini karanlık ve yokluktan kurtarır.

10) Sanat, iyi niyet, düzen, bilinç, bilgi, şefkat, güzellik, hak ediş gibi bazı soyut değerleri çokça düşünüp gücümüz nispetinde onları uygularsak, insan değerinin mideden ibaret olmadığını anlarız. Aslında mide ve damak lezzetleri dahi nimet ve gerçekliği gösteren birer ölçüm cihazları gibidir. Hatta bu lezzetler eğer hedonizme taşmazsa ve kutsal bir çerçevede kalsa, soyut değerlerden bazen daha çok faydalı olur. Çünkü her lezzet, bir nimet ve kemalatı gösterir. Nimet ve kemalat ise gerçekliğin ve ebediyetin ispatı ve delilidir. Evet, nimet ve kemal-ı sanat, özel İlahî ilgi demek olan inayetin açık tablosu ve sergisidir; mutfağı ve sofrasıdır; somut yaratma demek olan rahmetin manen sonsuz olduğunu gösterir.

Evet, helal dairede şükür makamında yaşamak, zühd ve zühdü çağrıştıran bazı soyut değerleri yaşamak kadar belki daha değerlidir. Çünkü soyut değerler çok az insanda var olur. Lezzet ve lezzetin hissettirdiği realite, güzellik, şükür ve memnuniyet bütün canlılarda, belki de bütün varlıklarda egemen olan bir yasadır.

11) Gerçekten cennet ve ab-ı hayat olan varlığın, hayatın ve hayat kıvrımlarının üç sacayağı var: *Kudret, ilim ve irade*. Başka bir tabir ile enerji, yazılım ve gelişme süreci. Başka bir ifade ile finans, proje ve işletme. Burada asıl varlık ilim ve projedir. İyi ilim ve iyi proje kendine uygun sermaye de bulur, idareci de bulur. Bu yazının konusu olan ebediyet meselesinde ilim ve proje, ruhu bilgi olan özünü ve kalbin bildiklerini ve hissettiklerini temsil eder. Daha doğrusu insanın kendi ruhuna yazdığı mukadderat ve programlar demektir. Ki, insanın asıl zenginliği bu boyuttur.

Katre Risalesinde ve 11. Ricada tekraren vurgulandığı gibi; İlahî sonsuz kudret ve onun yansımaları olan kuvvet (enerji) çeşitleri, aslında ve özünde bilgi ve iradeyi, yazılım ve işleme mantığını da içeriyor. Risalelerde tekrarlarla *kudret, ilim ve iradeyi tazammun ediyor*, deniliyor.

24. Sözde de bildirildiği gibi; eğer bir bilim adamı kudreti ve enerjiyi görüp de içindeki bilgi, yazılım ve gelişme bilincini görmezse dalalete düşer. Dalalet, varlıkların, özellikle özgür irade sahibi olan insanın sonsuz bir şekilde kemale doğru giderken, bazı engelleyici fitnelere yüzünden yoldan sapması demektir; insanın hayat ve ebediyet çeşmesine varacağına kum çölünde kaybolması demektir. Arapçada, çölde kayıp olan deveye *dalle* denilir. Evet, su; ölümsüz olan ilim, ruh ve ebediyet sembolüdür; kum ve çakıl da materyalizm kuraklığının ifadesidir.

Bugün ilmen biliniyor ki; bilgi ve bilinç maddeden önce vardır. Ve varoluşta bilgi ve bilim daima baş değerdir. Fakat soyut olduğundan genele gösterilemiyor. Ayrıca bu asırda akıllar göze inmiş; somuta kilitlenmiş, dolayısıyla manevi ve soyut değerleri göstermek zorlaşmıştır.

Mevlana ne güzel söylemiş:

*“Ruh ve soyut boyut, bedenden ayrı ve örtük değildir.
Fakat onu görmek şimdilik caiz değildir.”*

Çünkü imtihan riski kalkar; yaratılışın en önemli esprisi olan gelişme biter.

12) Ebediyetle İlgili Bir Ayetin (36/12) Tefsiri:

Ayetin tam meali şöyledir:

“Biz evet biz, her zaman ölüleri diriltiyoruz. Onların gelecekleri için önceden yaptıklarını yasa olarak yazıyoruz. Eserlerini de yazıyoruz. Ve biz her şeyi imam-ı mübinde muhafaza ediyoruz.”

Burada meal olarak dikkat etmemiz gereken beş ince sır var:

a) Normalde ayet *“Biz her şeyi muhafaza edip ölülerin yaptıklarını ve eserlerini yazıyoruz, sonra onları dirilteceğiz”* şeklinde ve tertibinde bir cümle olması lazım iken, sıralama tam tersi olmuş. Çünkü bu olaylar bir kere olup biten şeyler değildir. Her zaman tekrarlanan birer kanundurlar. Kanun olunca da ayetin mevcut düzeni, olması gereken şekilde olmuştur. Daha sonra bunun inceliklerini göreceğiz.

b) Arap ve Sami dil etimolojisini bilenler farkına varabilirler ki, *kitab*et yasa niteliğinde olan yazılar demektir. Ehl-i Kitap da kutsal ve dinî bir yasa üzere düzenli yaşayanlar demektir. İsterse kutsal kitapları mevcut olmasın. Kur'anı dikkatle inceleyenler, *“Allah bunu yazdı”*

kalıbının daima İlahî evrensel bir yasanın ifadesi olduğunu görürler ki, bunlardan üçü çok önemlidir:

“Ben ve peygamberlerim üstün geleceğiz” diye Allah yazdı. Yani sonsuz ve kutsal değerler, en sonunda üstün olurlar. Çünkü doğa, sonsuz ve kutsaldır. (Mücadele, 21)

“De ki, Allah’ın yazısından başka bize musibet gelmez.” [Allah yazmışsa, demek o şey sonuç itibari ile hayırlıdır; musibet değildir.] (Tevbe, 51)

“Allah, özellikle Yahudilerin üzerinde hayat yasası olarak göçü yazmasaydı, çok azap çekerlerdi.” (Haşır, 3)

c) İnsanoğlu, gelecek nesiller için maddi ve manevi yasalar bırakır. O yasalar gelen nesillerin birer ruhu olurlar. Bir de insanoğlu *eserler* bırakır. Bunlar da gelen nesillerin inancı, kalbi ve özellikle kültürü olur. Onun için ayet eserleri ayrıca zikretmiştir.

d) *Her şeyi imam-ı mübinde muhafaza etmişiz*, gibi bir önerme, Kuantum Fiziği ve Biyoloji bilgisi olmadan önce pek anlaşılır bir önerme değildi. Fakat şimdi her şey ve her olay öyle var olduğundan artık “Sayılmayan bir şey, var olamaz ve var olan her şey muhafaza altına alınıyor.” diye bir kuralı, hem de ilmî ve teknik bir kuralı notlarımıza yazabiliriz.

e) Bu dağarcıkta en önemli şey, DNA kayıtlarıdır; beynin bilinçli dosyalarıdır, moleküler bilgi birimleridir. Çekirdeklerdir; geçmiş-gelecek zaman ve sürecin yazılımlarıdır. Evet, biz bir yazılımdık. Somutlaştık ekrana geldik. Ve gelişerek, yani geriye asla gitmeyerek bu hayat ve memmat kanunu devam edecektir. İmam-ı mübin içinde mealindeki kelime 10 harftir. Ondalık yazılıma bir atıftır. İkili yazılım ise, o hep vardır. “İçinde” mealindeki kelime 90 eder. Doksan senelik ömürde, 9 aylık embriyoda, 900 senelik çağlarda o yazılım ve yaradılış daima var olmuştur.

Biz ölüleri hep diriltiyoruz, mealindeki ayet 17 harftir. Çok muhterem ve değerli Niyazi Beki Hocamız, yüze yakın delil ile sosyal dönemlerin 17’li periyotlarla nasıl dirildiğini çok net bir şekilde ispat etmiştir. İşi ona havale edip burada konumuza döneceğiz. Ayrıca 17. Sure ve 17 rakamlı Risale-i Nurlar evrensel diriliş ile ilgili çok çarpıcı bilgiler içeriyorlar, diye hatırlatmak iyi olur.

Bu ayet 61 harftir. Hz. Muhammed’in güneş takvimine göre 61 yaşına bakar. Ve onun yaşamının başta Araplar olmak üzere insanlık için bir hayat olduğunu gösteriyor. Ayrıca 610’da vahyi almakla insanlığa tam bir hayat verdiğini gösteriyor. Ayetin ilk cümlesinin sayısal değeri 775’tir. İslam’ın Emevilerle öldüğüne, sonra Abbasiler ve Türklerle dirildiğine işaret eder.

“*Biz ölüleri diriltiyoruz*” mealindeki cümle işarı manası ile biyolojik bedenlerin ve sosyolojik yapıların aslında bir ölüm olduğunu, onları diriltmek ve canlandırmak için biz onları yeniden canlandırıyoruz, manasına gelir ki; özellikle Arapların ve Türklerin ölümleri ve tarihten silinmeleri daha güçlü ve daha canlı bir şekilde yeniden yaratılmalarına sebep olmuştur. Bu

ontolojik ve tekrarlanan biyolojik ve sosyolojik faktörlerin çeşitliğine işaretten ayet “*Biz yapıyoruz.*” diyor.

“*Biz onların önceden yaptıklarını ve eserlerini yazıyoruz*” mealindeki cümle, 1427 ediyor ki, yeni bir çağın başlangıcıdır. Avrupalılar, Hristiyanların daha önce yaptıklarına dayanarak yeni bir Avrupa ortaya koydular. Fatih ise İslam’ın birikimine ve eserlerine dayanarak Osmanlı medeniyetini canlandırdı.

Zarif bir tevafuktur ki; *ölüler* kelimesinin sayısal değeri 487’dir. “*Biz yazıyoruz*” kelimesinin değeri de 478’dir. Arada dokuz fark var. Demek istiyor ki; ölmeniz, yazılımanız ve yaşamınız yasa olarak ana karnındaki 9 aylık süre gibidir. Bu süre, soyut yazılımı somutlaştırdığı için ona canlanma denilir. Serbest soyut bilgiyi de somuta münhasır bıraktığı için ona ölüm denilir. Fakat bu somut hal, soyut yazılım kadar değerli değildir.

Bahaeddin Sağlam
19. 11. 2011